

SE NAISKYSYMYS

Kirj. Niilo Mäki.

ÄSTÄ kysymyksestä on meikäläisten kirjallisuudessa kirjoitettu yleensä hyvin vähän. Siihen lienee myöskin vissit syyt. Käsittäakseni sille on annettu meikäläisten keskuudessa vähän huomiota siksi, kun sitä ei ole todellisuudessa olemassakaan työväenluokan keskuudessa sen sanan täydellisessä merkityksessä. Työväenluokalla on vain olemassa yksi kysymys: koko työväenluokan vapauttaminen palkkaorjuudesta eli kapitalismin iken alta.

Huolimatta siitä, on tästä samasesta naiskysymyksestä kuitenkin kirjoitettu ja puhuttu paljon, ei ainoastaan yläluokkalaisten keskuudessa, mutta myöskin erinäisten työväenliikkeen nimellä kulkevien järjestöjen taholta, kuten esimerkiksi poliittisten puolueiden, joten lienee paikallaan käsitellä vähäsen tätäkin kysymystä jokapäiväisessä elämässä tapahtuvien tosiasioiden perusteella eli materialistisen historian käsitksen mukaisesti.

Sanomalla, että naiskysymystä työväenluokan keskuudessa ei ole olemassa ollenkaan, ei vielä sinänsä todisteta mitään. Voidaksemme paremmin päästä selville tästä kysymyksestä, tulee meidän ensinnä tarkistaa vähäsen sen historiaa; niitä tekijöitä, jotka ovat synnyttäneet samasen naiskysymyksen yläluokkalaisten keskuudessa ja jonka uskotetaan erinäisten aineiden taholta olevan myöskin työväenluokan kysymyksen.

Naiskysymyksen Synty ja Kehitys.

Muinainen raakalaisaika ei antanut tunnustusta muulle kuin voimakkaamman oikeudelle. Miehet ollen fyysillisesti voimakkaampia sekä sen perusteella myöskin etevämpiä elintarpeiden hankinnassa ja sodan käynnissä vihollisheimoja vastaan, ja niin ollen tärkeimpiä tekijöitä tuotannollisessa elämässä, alistivat he myöskin naiset suoranaisesti orjikkeeseen, tehden heistä työjuhtia ja sukupuolihimojensa uhreja. Miesten silloinen moraalinen käsitys oli, että nainen on vain luotu miestä varten, joidenka kanssa he saavat menetellä miten itse haluavat. Tämä käsitys on vallinnut varsin myöhäiseen ajanjaksoon ja on kai sitä olemassa vielä nytkin.

Alexandra Gripenberg, "Naisasian Kehitys Eri Maissa" nimisessä teoksessaan, kuvailee laajasti sitä olotilaa, mihin nai-

Vanhanaajan kotiteollisuus pyykkiammeineen piti kodin koossa. Uudenaajan tehdasteollisuus on hävittänyt sen.

nen oli alistettu joitakin aikoja takaperin kaikkialla, kun myöskin niitä taisteluita, mitä naisen aseman parantamiseksi on käyty eri maissa. Lainaten otteita eri valtakuntien laeista hän osoittaa selvästi, mitenkä naisia on pidetty aivan kahleorjien asemassa eli toisin sanoen, heidän on täytynyt olla aivan täydellisesti miehen määräysten alaisena. Hän ei ole saanut ottaa vastaan minkäänlaisia lahjuksiakaan ilman miehensä lupaa, ei edes omalta isältäänkään, puhumattakaan mitään muista oikeuksista.

Mutta vaikkapa nainen onkin ollut perin alhaisessa asemassa ennenmuinoin, niin emme voi silti sanoa, että taistelut valtiollisista oikeuksista, joita naiset ovat niin urhoollisesti käyneet eri maissa, olisivat työväenluokan taisteluita ja siis koskisivat työläisnaisia. Ja mitäpä muuta ovat olleet nämä naisten vapausliikkeet, paitsi taisteluita valtiollisista oikeuksista. Mikäli työväenluokka on kysymyksessä, niin on aivan

saman tekevä, jos työläisnaisella enempää kuin miehelläkään on äänioikeutta tai ei. Emme voi sanoa, että työläisnaisten asema olisi parantunut, vaikka ovatkin saaneet äänioikeuden.

Mitkä ovat siis ne todelliset tekijät, jotka ovat kohottaneet naisen yhteiskunnallista asemaa? Tarkastaessamme historiaa, huomaamme naisen yhteiskunnallisen arvon kohonneen hänen tuotannollisen merkityksensä kohoamisen mukana. Hän ei ole enää miehen omaisuutta, kuten ennen. Mutta täydellisen tasa-arvoisuuden voi hän vasta saavuttaa työntasavallassa, johon hän voi päästä ainoastaan taistellen miehen kanssa käsikädessä. Hänen vapautensa riippuu siis koko työväenluokan vapaudesta ja niin ollen työläisnaisilla kuten työläismiehilläkin on vain yksi kysymys: työväenluokan kysymys — kaikkien työtätekeväin vapauttaminen riistonalaisuudesta.

Koti On Hävinnyt.

Eräs sosialistinen puhuja, jota kerran satuin kuulemaan, mainitsi, että kapitalismi on riistänyt työläisiltä kodin ja että meidän täytyy kukistaa kapitalistinen yhteiskuntajärjestelmä, ennenkuin voimme saada kodin takaisin. En tahdo mitenkään uskoa, että sosialistitkaan kykeneisivät kääntämään taaksepäin kehityksen pyörää, vaikka he pääsisivät valtaohjaksiin huomenna. En kuitenkaan tahtone väittää, etteikö koti, josta on niin paljon runoilu ja kirjoitettu, jota on kutsuttu rakkaimmaksi paikaksi koko maailmassa, kaiken sivistyksen alkuyksiköksi, olisi kaikille rakas, mutta sen on hävittänyt tuotannollisen elämän kehitys, joka on edistymässä päivä päivältä kaikista vastuksista huolimatta.

Henkilöt, jotka tahtoisivat päästä takaisin siihen vanhaan "hyvään aikaan", jotka tahtoisivat saada takaisin kodin entisessä muodossaan, ovat kokonaan unhoittaneet kodin todellisen perustan.

Koti on ennen kaikkea teollisuuslaitos pienoisikoossaan. Tuotannollisen kehityksen ollessa alkeisasteella, tuotettiin kaikki perheen ylläpitämiseksi tarvittavat välttämättömät tavarat kotona, johon otti osaa kaikki perheen jäsenet. Mutta tehdasteollisuuden kehittyessä hävisi yksilöllinen kotitarvetuotanto, tullen tilalle yhteiskunnallinen suurtuotanto, hävittäen samalla koko vanhan yhteiskuntaelämän perustan ja luoden tilalle uuden. Tämän kotitarveteollisuuden hävitessä hävisi myöskin koti, tulematta koskaan takaisin. Ne rippeet, mitä nykyään vielä on järeillä entisestä kodista, tulevat häviämään sen mukaisesti, kuin teollinen kehitys edistyy.

Naiset Teollisuuden Palveluksessa.

Kodin vallitessa teki nainen, tuo "kodin enkeli", kuten häntä jotkut suvaitsevat nimittää, kaiken työn kotona. Mutta kehityksen kulkiessa eteenpäin tultiin kuitenkin huomaamaan, että se työ, mitä nainen suoritti kotona, kyettiin suorittamaan paljon edullisemmin yhteistyöllä, ottamalla käytäntöön työjako. Ja niinpä joutuikin nainen, joka valmisti ennen kotona vaatteet, pesi pyykit, laittoi ruuat y. m., työskentelemään ravintoloissa, pesulaitoksissa, hotelleissa ja vaatehtaissa, joissa kaikissa kyettiin tekemään sama työ, tieteellisen työjärjestelmän vallitessa, paljon nopeammin ja paremmin, mitä hän kykeni tekemään kotona. Näin tuli naisesta, entisestä koti-orjasta, palkkaorja.

Kun kapitalistit hankkivat työvoimaa, niin koettavat he saada sitä aina mahdollisimman halvalla ja mahdollisimman hyvää. Tästä johtuikin, että kapitalistit ottavat vuosi vuodelta yhä enemmän naisia teollisuuden palvelukseen, koska he kykenevät tekemään monessa tapauksessa yhtä hyvin saman työn kuin miehetkin ja järjestymättömyytensä vuoksi tekevät sen paljon halvemmalla. Tilastotietojen mukaan on palkkatyössä kulkevien naisten lukumäärä lisääntynyt jatkuvasti.

Nykyään työskentelee naisia jo tuhansittain kannutuslaitoksilla, pakkauslaitoksilla, kutomoissa, kenkätehtaissa, kaikenlaisissa kaupoissa, konttoreissa sekä kymmenillä ja sadoilla muilla teollisuusaloilla. Työskennellen rinnatusten miesten kanssa samoissa tehtävissä, saman orjavoudin määräysten alaisena, on hän samassa asemassa kuin mieskin. Ja vaikkapa hän ei työskentelisiäkään juuri rinnatusten samoissa tehtävissä kuin mies, niin siltikin, jos hän työskentelee palkkatyöläisenä saman riiston alaisuudessa kuin mies, hänellä ei voi olla mitään erikoista naiskysymystä, joka ei koskisi samalla myöskin miehiä. Minä en ainakaan voi sitä nähdä.

Lasten Kasvatus Tulevaisuudessa.

Tästä naisten siirtymisestä yhä lukuisammassa määrässä teollisuksien palvelukseen on nykyään jo havaittavissa eräs ilmiö, joka on tulossa päivä päivältä enemmän käytäntöön. Tämä on lasten kasvatus yhteiskunnallisissa kasvatuslaitoksissa.

Näitä tällaisia laitoksia löytyy jo nykyään jokaisessa suuremmassa teollisuuskeskuksessa. Niihin jättävät työläisäidit pöytänsä lapsensa hoidettavaksi, että he voivat itse mennä ansiotyöhön, kun isän pieni palkka ei riitä toimeentulon hankintaan.

Kuva nykyajan tehdasteollisuudesta, jossa työskentelee tuhansia naisia saman katon alla.

Kapitalistit eivät maksa perheenisälle sen enempää kuin yksinäisellekään miehelle. He katsovat vain aina, miten paljon he voivat saada työläisen työntuloksista liikevoittoa.

Tällaiset muutokset jokapäiväisessä elämässä ovat vain tuloksia yhteiskunnallisessa tuotannossa ja jaossa tapahtuneista muutoksista. Ne särkevät kaikki vanhat vakautuneet moraalikäsitteet ja niin ollen tuntuvat ensinnä alussa monellekin oudolta, mutta olevien olojen pakottamana tulevat ne kuitenkin aina käytäntöön. Ennenmuinoin vastustettiin voimakkaasti yleisiä koululaitoksia, mutta nykyään sanotaan, että on suoranaisten rikos lapsia kohtaan, jos heidän ei anneta käydä koulua.

Kun nämä yhteiskunnalliset lasten kasvatuslaitokset tulevat yhtä yleisesti käytäntöön, kuin jo ovat yleiset koulut, joka on mahdollinen vain tulevassa yhteiskunnassa, niin silloin voivat naisetkin ottaa osaa tuotannon ja jaon palvelukseen yhtäläisesti kuin miehet, tullen siten yhtä tärkeiksi tekijöiksi teollisessa elämässä ja siten myöskin tasa-arvoisiksi. Muulla perustalla se ei ole mahdollinen. Silloin myöskin häviävät kaikki oletetutkin naiskysymykset. Laillinen tasa-arvoisuus (jota naiset ovat vaatineet itselleen ja joka on ollut koko naisky-

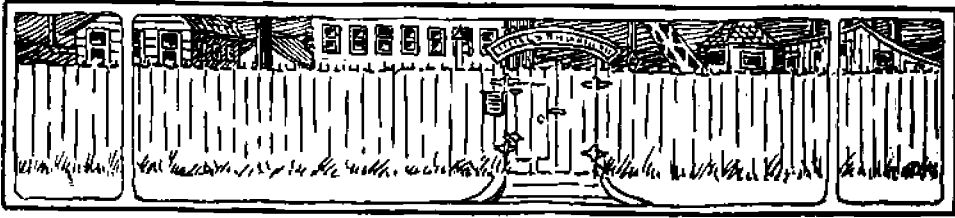
symyksen perustana) kapitalismin vallitessa ei merkitse työläisnaiselle mitään. Kapitalistien laatimat lait eivät palvele työläisiä.

Loppulause.

Koko naiskysymys, josta on niin paljon kirjoitettu ja runoilu, pidetty niin suurta elämää eri maissa, uskotettu erilaisten "työväenliikkeiden" nimellä kulkevien järjestöjen taholta sen olevan myöskin tärkeän työväenluokan kysymyksen, on siis vain pelkkä yläluokan kysymys, taistelua yläluokan naikkosten kunnallisista oikeuksista. Kannatusta kalastellen uskottavat he sen koskevan myöskin työläisnaisia. Samoissa tarkoituksissa sitä syöttävät työläisille erinäiset "työväenjärjestötkin".

Ainoa kysymys, minkä minä näen olevan työläisnaisilla, on: järjestyä luokkana yhteen suureen unioon ja järjestyneellä voimalla taistella olosuhteisiinsa parannuksia siellä, missä he tapaavat joka päivä vihollisensa ja missä heidän luokkavoimansa on joka päivä heidän käytettävänä, se on työmaalla.

Teollinen kehitys on jo vapauttanut työläisnaiset suurelta osalta kotiorjuudesta, tekemällä heistä palkkaorjia. Sama kehitys on kulkemassa edelleenkin nopeasti samaan

TYÖVÄEN-OPISTON LUKUKAUSI

— 1923-1924 —

TEOLLISUUSUNIONISTIT käsittävät, että työväenluokan valtauspääsyn ehtona on tieto — tieto tuotannon ja jaon hallinnosta. Siksi he pitävät tiedon levittämistä yhtenä tärkeimpänä tehtävänä. He rakentavat, ylläpitävät ja laajentavat kaikkia niitä välineitä, joilla voidaan työläisiä kasvattaa ja valistaa.

Yksi teollisuusunionistien kasvatusvälineitä on Työväen-Opisto. Se on ainoa laatuaan maailmassa. Amerikan valveutuneiden työläisten keskuudessa se tunnetaan työläisten omana, vallankumouksellisena oppilaitoksena. Sadat työläiset ovat siellä saaneet yhteiskunnallisten aineiden alkeisopetuksen. Työväen-Opisto on Amerikan suomalaisten teollisuus-työläisten luokkasivistyksen kehto.

Työväen-Opiston historia on erittäin vaiherikas. T.-Opisto on joskus joutunut toimimaan ahtaissa oloissa. Sen on täytyntä ponnistella monien vaikeuksien läpi, koska sillä on monen nimisiä vihollisia.

Mutta kaikista tähän astisista vastuksista huolimatta T.-Opisto avasi ovensa marraskuun 15:ntenä päivänä 1923 17:nneksi lukukaudeksi Amerikan teollisuus-työläisille. Ja tämä lukukausi onkin merkkinvuosi T.-Opiston historiassa. Se todistaa T.-Opiston toiminnan huomattavaa edistymistä. T.-Opisto ei ole enää minkään kansallisuuden oppilaitos, vaan koko Amerikan työväenluokan oppilaitos. I. W. W. on hyväksynyt T.-Opiston omaksi oppilaitoksekseen ja sen myös käytännössä toteuttanut. Se on avustanut T.-Opistoa aineellisesti ja myöskin ottanut osaa opet-

suuntaan, syösten naisia yhä enemmän palkkatyöläisten armeijaan. Heidän omaksi tehtäväkseen jää vapauttaa itsensä palkkaorjuudesta. Sen he voivat tehdä vain järjestymällä aikaansa vastaaviin taloudellisiin järjestöihin ja taistelemalla miesten kansainnann yhteistä vihollista, vallitsevaa kapitalistista järjestelmää vastaan.

Työväenluokalla ei ole mitään naiskysymystä. Sillä on vain yksi kysymys: palkkajärjestelmän poistaminen, kuten I. W. W:n esipuheessa sanotaan.

tajien valintaan sekä kehoittanut jäseniään saapumaan T.-Opistolle. T.-Opisto ei ole enää yksistään suomalaisten oppilaitos, vaan se on kaiken kielisten, kaiken rotuisten ja kaiken väristen Amerikan teollisuus-työläisten, i. w. w.-läisten, oppilaitos.

Lukukauden alkamispäivänä kirjoitautui oppilaaksi 25 henkilöä. Näistä 14 suomalaista ja 11 englannin- tai muuta kieltä puhuvaa. Naisia oli 4, 2 suomalaista ja 2 englannin kielistä. Suurin määrä oppilaita yhdellä kertaa tämän lukukauden aikana oli 64.

Oppilaat ovat saapuneet seuraavista teollisuus-työ-: Maanviljelysteollisuudesta 3; Puutavarateollisuudesta 19; Kaivosteollisuudesta 10; Öljyteollisuudesta 1; Rakennusteollisuudesta 21; Kutomateollisuudesta 3, 2 naista ja 1 mies; Koneteollisuudesta 3; Ruokatavarateollisuudesta 10, 7 naista ja 3 miestä; Meriliikenneteollisuudesta 5; Rautatieteollisuudesta 1; Yleisten laitosten teollisuudesta 1.

Enin osa oppilaista saapuessaan T.-Opistolle oli I. W. W:n jäseniä. Seuraavista teollisuus-työ- saapui oppilaita, jotka eivät saapuessaan olleet I. W. W:n jäseniä: Puutavarateollisuudesta 2; Kaivosteollisuudesta 2; toinen ollen A. F. of L:n jäsen; Rakennusteollisuudesta 5; Kutomateollisuudesta 1, nainen; Ruokatavarateollisuudesta 3, 2 naista ja 1 mies; Rautatieteollisuudesta 1.

Oppilaista on T.-Opistolla ennen opiskelleita 21, 18 miestä ja 3 naista. Suuri enimmäistö oppilaista on miehiä, miehiä ollen 68 ja naisia 9. Oppilaiden ikä vaihtelee 17 — 48 ikävuoteen.

Opettajina ovat toimineet seuraavat henkilöt: Antti Vitikainen, joka samalla on toiminut johtajana, O. W. Oksanen, Iija Miettinen ja J. Lehene, joka oli helmikuun 8:nteen päivään asti. Hänen tilalleen kutsui T.-Opiston johtokunta J. Alexander'in. — A. Vitikainen on opettanut suomen kielellä taloustiedettä, yhteiskuntaoppia, Amerikan työväenliikkeen historiaa, sanomalehtityötä, käännöstyötä, deligeittien tehtäviä, konekirjoitusta, esiintymistä ja on ollut ohjaajana kokous- ja teollisuus-unionismitunnella. Hän on rakennustyöläisten Teollisuusunion No. 330:n jäsen. O. W. Oksanen on